

Figyelő

Válogatott bibliográfia a 2022. március – 2022. május közötti időszak
zsidó vonatkozású irodalmából, sajtójából

HUSZÁR ÁGNES MISTRÁJA

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMTÖRTÉNET

VÁMOSI Ágoston
Instagramon elmondott
erőszakoskodások.
168 óra, 2022. április 14., 36–39.

KERESZTES Imre
Véd és dac. Terror Izraelben.
HVG, 2022. április 14., 28–29.

MAKKI Marie-Rose
Időutazás a front árnyékában.
Hetek, 2022. április 29., 18–22.

MORVAY Péter
Egy évtizeden belül felépülhet
a templom.
Hetek, 2022. április 29., 23–25.

RIBA István
Érdekében áll. Lengyel–ukrán
konfliktusos évszázadok.
HVG, 2022. április 14., 38.

REINICKE Tamás
Ismeretlen céllal és helyre.
A holokauszt soproni mártírjai.
Múlt-kor, 2022. tavasz, 10–15.

KRAHULCSÁN Zsolt
Tévéelnök belüleges gyakorlattal.
Tömpe István.
Múlt-kor, 2022. tavasz, 62–69.

SZEKÉR Nóra
Ki velünk, ki ellenünk?
Aczél György.
Múlt-kor, 2022. tavasz, 82–89.

BALÁZS-PIRI Krisztina
Arabiai Lady. Gertrude Bell.
Múlt-kor, 2022. tavasz, 117–121.

BŐSZE Ádám
Nem akart árnyékban maradni.
Fanny Mendelssohn-Bartholdy.
Múlt-kor, 2022. tavasz, 124–131.

CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI Ildikó
Akitől az ávosok is féltek.
Kömlos János.
Múlt-kor, 2022. tavasz, 132–133.

DEZSŐ András
Titkos szolgálat. Putyin-párti tüntetés.
HVG, 2022. április 28., 28–29.

Lavrov elszólása. Terjedő
antiszemitizmus.
HVG, 2022. május 5., 24.

HAMVAY Péter
Igazi Amerika. Ascher Lipót.
HVG, 2022. május 5., 46–48.

HADAS Miklós
A bizalmatlanság kultúrája.
Élet és Irodalom, 2022. május 6., 5.

VÁGVÖLGYI B. András
Eszlártól Eszlárig.
Élet és Irodalom, 2022. május 13., 6.

HARGITTAI István és HARGITTAI
Magdolna
Edward és Maria. Két fizikus
barátsága.
Élet és Irodalom, 2022.
május 13., 8–9.

NEKROLÓG

MISPÁL Attila
„A nemzet filmtanítója”. Perlaki
Tamás (1948–2021).
Filmvilág, 2022/3, 20–21.

Elhunyt Markó Iván – a Tűzmadártól
a Tragédiáig.
HVG, 2022. április 28., 55.

KULTÚRA, IRODALOM, KIÁLLÍTÁS

GYÜRKY Katalin
Az elmúlás kálváriája. François
Ozon: Minden rendben van.
168 óra, 2022. április 14., 65.

KOLOZSI LÁSZLÓ
Kitty a Naplóból. Ari Folna:
Hol van Anna Frank?
Filmvilág, 2022/5, 55.

KÖNYVEKRŐL

SCHÜTTLER Tamás
Ex libris. Dán Porat: Keserű
számvetés. A náci kollaborációval
vádolt holokauszt túlélők ellen indított
izraeli perek. Fordította: Jakab Attila.
Európa Kiadó, 2020. 356 o., 4499 Ft.
Élet és Irodalom, 2022. március 11., 19.

SCHÜTTLER Tamás
Ex libris. Tolnainé Kassai Margit:
Óvoda az óvóhelyen. Magvető
Könyvkiadó, 2020, 424 o., 4990 Ft.
Élet és Irodalom, 2022. március 11., 19.

SCHÜTTLER Tamás
Ex libris. Deborah Feldman: Exodus.
Hogyan talákoztam saját magammal,
miután kiléptem a haszid közösségből.
Fordította: Getto Katalin. Libri, 2021.
426 o., 3990 Ft. *Élet és Irodalom*, 2022.
március 11., 19.

PERECZ László
Ex libris. Fekete Éva: Lukács
György. Késleltetett életrajz.
Kalligram Kiadó, 2021, 399 o.,
4491 Ft. *Élet és Irodalom*, 2022.
március 18., 19.

HEGEDŰS Claudia
Édenkert-rekonstrukció.
Deborah Feldman: Exodus.

Hogyan találkoztam saját magammal, miután kiléptem a haszid közösségből. Fordította: Getto Katalin. Libri, 2021. 426 o., 3990 Ft. *Élet és Irodalom*, 2022. március 11., 21.

MÁRJÁNOVICS Diána
Dávid király Budapesten.
Konrád József: A behajtó. Magvető Könyvkiadó, 2021. 216 o., 3499 Ft. *Élet és Irodalom*, 2022. március 18., 21.

RÉVÉSZ Sándor
A zsidófaló zsidómentő. Zsindely Ferenc: Miniszter a frontvonalban. Zsindely Ferenc naplója. 1941. február 25. – 1946. március 9. Szerkesztette, a bevezető tanulmányt és a jegyzeteket írta: Szekér Nóra. ÁBTL – Kronosz Kiadó, 2021. 793 o., 6950 Ft. *Mozgó Világ*, 2022/3, 87–92.

PETŐ Iván
Elit és szubelit a Kádár-korban – Közzétételek. Szerkesztette Rainer M. János. 1956-os Intézet Alapítvány – Kronosz Kiadó, 2021. 390 o., 3950 Ft. *Mozgó Világ*, 2022/3, 87–92.

BAJNAI Marcell
Rubin Eszter: Miért szenved, aki nem bírja? Kalligram, 2021. 280 o., 3990 Ft. *Magyar Narancs*, 2022. április 28., 27.

SCHÜTTLER Tamás
Tetovált szám az alkaron. Lily Ébert – Dov Forman: Lily fogadalma. Hogyan éltem túl Auschwitzot és merítettem erőt a továbblépéshez. Fordította: Endreffy Kata. 21. Század Kiadó, 2021. 320 o., 3900 Ft. *Élet és Irodalom*, 2022. április 14., 21.

BÖDŐK Gergely
Harmincéves háború. Dan Jones – Marine Armard: A hosszú háború 1914–1945. Fordította: Németh Dorottya. Kossuth Könyvkiadó, 2021. 448 o., 8990 Ft. *Magyar Narancs*, 2022, április 28., 23.

BAROTÁNYI Zoltán
A félelem dicsősége. Bernard Lecomte: KGB – A szovjet titkosszolgálatok története. Fordította: Barabás József. Corvina Kiadó, 2022. 341 o., 4990 Ft. *Magyar Narancs*, 2022, április 28., 35.

BECK Zoltán
Kácsor Zsolt: Cigány Mózes. Kalligram Kiadó, 2020. 270 o., 3990 Ft. *Élet és Irodalom*, 2022. április 29., 21.

JÓZSA Márta
Závada Pál: Apfelbaum. Magvető Kiadó, 2022. 260 o., 4499 Ft. *Magyar Narancs*, 2022. május 5., 38.

LÁSZLÓ Ferenc
Ez elment vadászni. Zsindely Ferenc: Miniszter a frontvonalban. Zsindely Ferenc naplója. 1941. február 25. – 1946. március 9. Szerkesztette, a bevezető tanulmányt és a jegyzeteket írta: Szekér Nóra. ÁBTL – Kronosz Kiadó, 2021. 793 o., 6950 Ft. *Magyar Narancs*, 2022. május 12.

BÁRDOS Judit
Az írás elpusztíthatatlan. Bruck Edith: Az elveszett kenyér. Fordította: Lukácsi Margit. Európa Kiadó, 2022. 160 o., 2990 Ft. *Élet és Irodalom*, 2022. május 13., 21.

BÁRDOS Judit: Egy szorgos zseni. Alan K. Rode: Kertész Mihály. Egy filmes élet. Fordította: Babarczy Eszter, Nemzeti Filmintézet Zrt, 2022. 574 o., 6982 Ft. *Filmvilág*, 2022/5, 17.

MEGJELENT KÖNYVEK

Társadalomtörténet

Dan JONES – Marine ARMARD
A hosszú háború 1914–1945. Fordította: Németh Dorottya. Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 2021. 448 o., 8990 Ft.

Nina F. GRÜNFELD
Frida. Egy magyar utcalány a történelem viharában. Fordította: Patat Bence. Budapest, Athenaeum, 2021. 302 o., 4299 Ft.

Alan K. RODE
Kertész Mihály. Egy filmes élet. Fordította: Babarczy Eszter. Budapest, Nemzeti Filmintézet Zrt., 2022. 574 o., 6982 Ft.

Bernard LECOMTE
KGB – A szovjet titkosszolgálatok története. Fordította: Barabás József. Budapest, Corvina Kiadó, 2022. 341 o., 4990 Ft.

Bas von BENDE-BECKMANN
A Napló után. Anne Frank és társai sorsa a lágerekben. Fordította: Bérczes Tibor. Budapest, Corvina Kiadó, 2022. 317 o., 3990 Ft.

GÁBOR György
Az elefánt nem felejt. Budapest, Ab Ovo Kiadó, 2022. 290 o., 4350 Ft.

PÁNDI Pál
Teberpróba. Egy irodalomkritikus pályájának kritikus pontjai. Budapest, Magvető Könyvkiadó, 2022. 655 o., 6990 Ft.

MÉSZÁROS Judit (szerk.)
Ferenczi a pszichoanalízis felé. 1897–1908. Ferenczi Sándor Őszes Művei. I. kötet. Budapest, Oriold és Társai Kiadó, 2022. 559 o., 4900 Ft.

MUNKÁCSI Ernő
Hogyan történt? Adatok és okmányok a magyar zsidóság tragédiájához. Szerkesztette: Bohus Kata, Csősz László, Laczó Ferenc. Budapest, Park Kiadó, 2022. 495 o., 4990 Ft.

UDVARDY Zoltán
Sóval bintették be. Pozsonyigetfalva – egy népirtás története. Budapest, Magyar Napló, 2022. 575 o., 3500 Ft.

MAJTÉNYI László (szerk.)
Bibó István és a 21. század. Budapest, Corvina Kiadó, 2022. 295 o., 3990 Ft.

Yishai SARID
Az emlékezés szörnye. Fordította: Kánya Judit. Budapest, Magvető Kiadó, 2022. 144 o., 2694 Ft.

ANDRÁS Edit – MÉLYI József – PETŐ Andrea
Elballgatva – A háborús erőszaktelek története és megjelenítése. Budapest, Budapest Főváros Levéltára, 2022. 299 o., 3610 Ft.

Prózai művek

GERGELY Ágnes

*Mozdonygyári éjszakák.*Budapest, Pesti Kalligram Kiadó,
2021. 72 o., 2840 Ft.

BRUCK Edith

Az elveszett kenyér. Fordította: Lukácsi
Margit. Budapest, Európa Kiadó,
2022. 160 o., 2990 Ft.

Jaci BYRNE

Az auschwitz karnagy. Egy
hadifogoly, aki ezreknek adott
reményt. Fordította: Szűr-Szabó
Katalin. Budapest, 21. Század Kiadó,
2022. 304 o., 3900 Ft.

ZÁVADA Pál

Apfelbaum. Budapest, Magvető Kiadó,
2022. 260 o., 4499 Ft.

SERES László

Láger sztornó. Budapest, Scolar Kiadó,
2022. 184 o., 2990 Ft.

ONLINE

A Holokauszt Nemzetközi
Emléknapja: Testvériség a horror
idején. *Vatican news*, 2022. január 27.Ferenc pápa újra találkozott
a Holokauszt-túlélő Bruck Edithtel:
átadni az emlékezetet.
Vatican news, 2022. január 28.Emléktáblát állítanak az Ipolyságról
deportált zsidó lakosságnak.
Kultmag.újszt, 2022. február 14.Páratlan zsidó kéziratokat tett
elérhetővé a Chábád Könyvtára.
Zsido.com, 2022. március 7.

NÓVÉ Béla

Sorsválasztás – identitáscsapda.
Barna Imre: Kérdezd meg tőle.
Európa Könyvkiadó, 2021. 368 o.,
2999 Ft *Revizoronline*
2022. március 24.Szentföld: a jeruzsálemi egyházak
vezetői valamennyien elítélik
a „válogatás nélküli erőszakot”.
Vatican news 2022. április 6.„Ahhoz, hogy a betű lelkét értjük,
a testét is meg kell ismerni” *milev.hu*,
2022. április 13.

KÁCSOR Zsolt

A pészachi sör. Sörtárcák LI.
Népszava.hu, 2022. április 18.Elhunyt Markó Iván. *Librarius*,
2022. április 22.

HUSZÁR Ágnes

Nina F. Grünfeld: Frida. Egy magyar
utcalány a történelem viharában.
Fordította: Patat Bence. Athenaeum,
2021. 302 o., 4299 Ft. *Revizoronline*,
2022. május 1.Az orosz külügy reakciója:
Izrael a neonáci rezsimet támogatja
Ukrajnában. *Ujkelet.live*,
2022. május 3.Putyin bocsánatot kért Bennettől
Lavrov kijelentése miatt.
Ujkelet.live, 2022. május 3.Több száz fős tömeg búcsúztatta
Raáb Andrást Kiskunhalason.
Maszibisz.hu, 2022. május 4.Egy scheiberes diák, Ivanics Bence
hatalmas sikere Izraelben.
Maszibisz.hu, 2022. május 6.Rabbi szervezett 11 felekezetnek
közös missziót Ukrajnába. *Zsido.com*,
2022. május 6.

SILLÓ Sándor

Felfelé nézni! 74 éves Izrael.
Maszibisz.hu, 2022. május 8.Újra megnyitották a felújított
temesvári zsinagógát.
Zsido.com, 2022. május 11.

Hárs György Péter

Állomás

*Két medve állt közém az úton
egyikük háttal a másik szemben
leültek mielőtt lesújtom
önmagamat a földi rendbe
leültek s néztek fölfelé rám
akik magasodtak sokszor fölében
feketén barnán töltenék szám
brummogó árvaság beszéddel
két medve állt s aztán leült
mozdulni köztük nem lehet
fölöttük ég alattuk álom
takarja már az életet
két medve ült közém az úton*

*az egyik álom a másik ág,
választhatom magamra sújtón
egyikét vagy a másikat
választhatom az életet
matat kezem a kés felé
pengéje régen elrepedt
ők magasodtak sokszor fölében
megállítják a most kezét
két medve áll elém az úton
magamon kéne szállnom át
brummogva bögve ritka rútan
s nem ismerve az állomást.*